

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

8

Številka: 700-01/14-5/ EPA 2084-VI
Ljubljana, 12. 8. 2014

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) sprejela naslednje

P o r o č i l o

k Letnemu poročilu o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2013

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju komisija) je na 40. seji 9. julija 2014 obravnavala Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2013, (v nadaljevanju: letno poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložil Sodni svet Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** s skupnim poročilom.

Predlagatelj je predstavil vsebinske in statistične podatke o delovanju sodišč v preteklem letu. Letno poročilo v predlagani obliki je zadnje, saj je v letu 2013 pričela veljati novela Zakona o sodiščih, ki pristojnost priprave letnega poročila s Sodnega sveta prenaša na Vrhovno sodišče RS. Sodni svet izpostavlja pomen svojega dela in meni, da bi bilo treba položaj Sodnega sveta urediti v posebnem matičnem zakonu, v katerem bi bile opredeljene naloge in pristojnosti Sodnega sveta.

V letu 2013 so sodišča v reševanje prejela 1.138.883 zadev in jih rešila 1.169.440. Pripad zadev na sodišča se manjša, sodišča so pri tem rešila za 5,3% več zadev kot leto prej in so znižala število nerešenih zadev za 8,73%. Predlagatelj je posebej izpostavil, da so se skrajšali roki za pomembnejše zadeve in da se ohranja hiter čas reševanja vseh zadev. Izjema od tega trenda so področja delovnih sporov, insolvenčnih zadev in izvršilnih zadev, problem ostajajo tudi izvršbe, kjer je tudi največ nerešenih zadev.

Pozitivni rezultati na sodiščih so bili doseženi ob zmanjševanju števila sodnikov, kar je v skladu z načrti Sodnega sveta. Trenutno je zaposlenih 968 sodnikov (največje število je bilo leta 2007), število sodnega osebja je manjše kot leta 2011, v primerjavi

z letom 2012 pa se je malo povečalo. Predlagatelj je opozoril, da se mora ob manjšanju števila sodnikov povečati število strokovnega sodnega osebja, saj strokovno osebje opravi administrativno delo in razbremeni sodnike.

Sodišča imajo še vedno težave s financami, saj je proračun namenjen sodiščem vsako leto manjši. Predlagatelj je še posebej izpostavil nedorečene zakonodajne rešitve z nepredvidenimi finančnimi posledicami, ki vplivajo na proračune sodišč. Takšen je bil primer insolvenčne zakonodaje oziroma osebnih stečajev, ko so bile finančne posledice izračunane na Ministrstvu za pravosodju močno podcenjene.

* * *

Vsebina in način priprave letnega poročila je določena s prehodno določbo 44. člena Zakona o sodiščih – K. Zaradi enotne priprave letnih poročil je mogoče enostavno primerjati rezultate iz posameznih let, kar je komisija izpostavila kot kvaliteto poročila.

Komisija podpira Sodni svet pri prizadevanjih, da pristojnost priprave letnih poročil ostane Sodnemu svetu. Komisija meni, da se s prenosom priprave letnega poročila s Sodnega sveta na Vrhovno sodišče na sodišče prenaša administrativno delo, kar je v nasprotju s priporočili, da je potrebno sodišča razbremeniti vseh administrativnih opravil in naj se le-ta ukvarjajo predvsem z odločanja v sodnih postopkih.

Komisija podpira usmeritve Sodnega sveta glede ukrepov za učinkovito delo sodišč v prihodnje, priporočila se ponavljajo že iz poročila za leto 2012. Uspešno delo sodišč je mogoče le, če bodo pripravljene strateške usmeritve razvoja sodstva, rešena mora biti prostorska problematika sodišč in njihove opreme in varnosti, optimizirana mora biti mreža sodišč po državi, prenoviti je treba poslovne procese znotraj sodišč, urediti kadrovsko problematiko in določene probleme rešiti na zakonodajno pravnem področju, pripraviti je treba tudi ustrezno ocenjevanje dela sodnikov in še nekaj drugih postopkov, med drugim tudi ustrezno delo drugih udeležencev v postopkih.

Člani komisije pozivajo Ministrstvo za pravosodje, da pospeši in intenzivira priprave dolgoročne strategije za delovanje celotnega sodnega sistema, ki bo ogrodi delovanja za daljše obdobje. V projekt morajo biti vključeni vsi deležniki (uporabniki in izvajalci), Sodni svet, sodišča na vseh nivojih in strokovnjaki.

Komisija v zvezi z mrežo sodišč opozarja, da mora biti ta racionalna, vendar mora hkrati omogočiti dostop prebivalstva do sodišč, ne glede na njihov socialni status. Pri reformiranju mreže je potrebno opraviti temeljito strokovno razpravo, ki bo podlaga za pripravo predlogov za racionalizacijo sodne mreže.

Komisija podpira prizadevanja Sodnega sveta za enakomerno obremenjenost sodnikov, saj le-to zagotavlja kvalitetno in pravočasno odločanje v sodnih postopkih. Kvaliteta odločanja je pogojena tudi z najboljšimi strokovnjaki na mestih sodnikov, pri čemer je velika ovira nedelujoč sistem zaposlovanja pripravnikov, iz katera bi bilo mogoče opravljati nabor bodočih sodnikov. Sodišča bodo svojo nalogo, to je učinkovito sojenje brez nepotrebne odlašanja, lahko opravljala samo, če bodo izpolnjeni nekateri pogoji: zadostno število sodnega podpornega osebja, učinkoviti poslovni procesi ter izenačevanje obremenjenosti sodišč, tako sodniki kot sodno osebje se bodo morali tudi dodatno izobraževati.

Člani komisije so opozorili, da je potrebno zagotavljati zadostna finančna sredstva za delovanje sodišč in da je nesprejemljivo, da je treba vsako leto v poročilih Sodnega sveta in sodišč izpostavljati nerešeno finančno stanje sodne veje oblasti. V zvezi z zagotavljanjem financ se komisija pridružuje opozorilu, da mora biti zakonodaja, ki ima finančne posledice, kot je bila npr. insolvenčna zakonodaja, skrbno pretehtana in ne sme še poslabšati finančnega stanja sodišč ali celo ogroziti izvajanja drugih programov na sodiščih (mediacije, brezplačna pravna pomoč, ...). Pri tem se postavi tudi vprašanje ali različni stroški, vključno z brezplačno pravno pomočjo sploh sodijo v proračun sodišč ali bi bilo treba te postavke kriti preko drugih proračunskih postavk.

Komisija se je seznanila z letnim poročilom in ga podpira, prav tako podpira delo sodišč in pozdravlja izboljšanje rezultatov v zadnjem letu.

* * *

Za poročevalca na matičnem odboru je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l. r.